

SOCIOFOLCOLOGIA...?

M'han assegurat que tothom ho entendria. En tinc dubtes. «Sociofolcologia»: què és això? Martí Domínguez sosté que ve a ser un sinònim de «socioecologia». Pitjor. Ningú no sap què és la socioecologia. Em consta, perquè m'hi dedico. Sóc dels pocs que ho fa. Justament per això, Martí diu que els dos termes són quasi sinònims. No ho són. Circumstancialment, potser són correlatius. Això sí. O no: «sociofolcologia» no és cap terme. És una broma. És a dir, que podríem començar explicant de què va la socioecologia de veres.

No existeix, ho he dit molts cops. No existeix, però «haberla, hayla». Hi treballa des de fa tres dècades. No s'ensenya com a tal a cap universitat. No es deu poder fer, perquè no és cap disciplina. És el resultat d'intersecar-ne diverses. És una mena d'aproximació transversal a la globalitat socioeconòmica i ambiental. És a dir: no existeix, però consisteix a considerar simultàniament moltes de les coses que existeixen.

Això no és cap pirueta verbal. És una manera d'expressar la dimensió transdisciplinària de les diferents aproximacions socioambientals, arrenquin de l'economia, de la sociologia o de l'ecologia. La transdisciplinarietat fa pujada, però resulta indefugible. L'especialització no és l'objectiu del coneixement, sinó la limitació dels coneixedors. L'enorme bagatge cognitiu acumulat en el darrer segle ens condemna a especialitzar-nos com a virtuoses i a tocar concertadament com a intèrprets. La insostenibilitat, en bona mesura, és precisament el guirigall de molts virtuoses desconcertats tocant a l'uníson composicions diferents. Si transdisciplinarietat són molts virtuoses interpretant una mateixa composició, socioecologia és la partitura concertant de les esparses diferents partícels socials, econòmiques i ambientals.

L'ecologia és una branca del saber científic. Aporta, doncs, una comprensió de la realitat global tan rigorosa com insuficient. Per això resulta útil l'aproximació

socioecològica. Quan diem que el canvi climàtic en curs és una discreta qüestió ecològica, un considerable problema ambiental i un trasbals social i econòmic seriós, formulem una consideració socioecològica. Hem vist molts ecòlegs, i encara més geòlegs, relativitzant els efectes climàtics de l'escalfament global, tot recordant-nos sentenciosament que no són res comparats amb les glaciacions o amb la crisi messiniana. A l'altre extrem, també hem vist molts ecologistes, conservacionistes o naturalistes del tot desolats davant les

alteracions corològiques que potser causarà l'actual canvi climàtic. O, encara, molts economistes, politòlegs o financers trivialitzant totalment el tema a partir de pressupòsits científicament insostenibles. La concertació socioecològica els hauria estalviat aquestes visions tan sectorialment esbiaixades com globalment falses.

La sostenibilitat –invocada per defensar qualsevol cosa, sobretot si és perfectament insostenible– és una mena de corol·lari de l'aproximació socioecològica. El govern de la realitat no és una qüestió de creences, però sí de valors. Per això es remet a paradigmes. La sostenibilitat és un nou paradigma socioecològic que considera paràmetres anteriorment desestimats, o perquè aleshores resultaven irrelevants, o perquè se n'ignorava la rellevància. Respon a un model tecnocientífic supeditat a uns determinats va-

lors ètics. No és, per tant, una creença, ni es pot construir amb criteris preindustrials, de manera que no serà mai el resultat d'aplicar principis reduccionistes o fonamentalistes a la gestió de res.

La socioecologia ajuda a entendre aquesta mena de coses. I a gestionar-les. Per això és tan útil. Baldament no existeixi...

RAMON FOLCH

Doctor en Biologia, socioecòleg, director general d'ERF

«LA SOCIOECOLOGIA ÉS
LA PARTITURA CONCERTANT
DE LES ESPARSES
DIFERENTS PARTICEL·LES
SOCIALS, ECONÒMIQUES
I AMBIENTALS»

© Anna Sanchis